

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 46.

Lýsingarprísir fyri peltitreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 12. november 1938.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 142.

12. árg.

„Stórsigur“ bóndanna í „Dagblaðnum“

er

ein ússalig bønargongd um náði og grið.

At »Dagblaðið« og bóndin í Kirkjubø skulu hætta sær til málageip og breggj heldur enn at skammast og tíga um bóndavásið, er ófatiligt, so ússaliga, so út av lagi skirvisliga tað er atborið frá bóndauppreisnarinnar síðu.

Í týsdagsblaðnum er »Dag-

Lokaður tingfundur um úrslitið av kærumálinum móti „uppreisnarbóndunum“.

Millum manna frættist, at bóndurnir stórreypaðu av, at Steincke ministari hevði givið teimum sómdir og fullan sigur í kærumálinum, sum stóðst av teirri minniliga bóndaferð fyri at forða sýslumanninum at taka nakrar træðir til ognarleysar arbeiðs- og fiskimenn.

Hesi tíðindi vórðu so undirstrikað av Jóannes Patursson í »Dagblaðnum« har ið hann geipar av sigrinum og eggjar til víðari at ganga á uppreisnar- og mótmælissreytini.

Hetta sá drápilegt út! Jarðareformurin og træðarlógin sýntust onga heimild at eiga longur! Bóndurnir høvdu fingið buktina og báðar endarnar, og lógtings- og fólkaviljin í Føroyum var avtikin!

Tað var ikki lógið, um tingmenn kendu seg illa við og

blaðið enn tá so stórreypandi, at tað vindur seg upp at tala um stórsigur fyri »uppreisnar-menninara«.

Tá sjálvur bóndin hevur brotið fundartøgn, aftra vit okkum ikki við at siga sannleikan um hansara »sigur«.

vildu hava greitt beskeð um, hvussu landið veruliga lá — allir órðu tó, at í øllum hesum geipi mundi fara at roynast sum altíð hjá hesum monnum: roykur og eingin grind.

Tingsins formaður varð av ymsum tingmonnum biðin um at halda lokaðan fund við tingmonnum og amtmanninum um hetta mál.

Fólkatingsmaðurin A. Samuelsen fyri sambandið og P. M. Dam fyri javnaðarflokkin og fleiri við teimum talaðu um málið, greiddu frá, hvat ið gekk sum tos, og vísandi á tað, ið ein hovudsmaðurin, Jóannes bóndi Patursson, hevði skrivað, spurdu teir amtmannin, um tíðindini søgdu satt, og um tað veruliga var nakað í sigursróminum hjá Jóannes bónda í »Dagblaðnum«.

Jóannes bóndi Patursson sigurssælur, men dettur niður, tá ið avdúkað verður, at teir klagaðu vissa øvrigheitini um, at teir einki ilt høvdu haft í huga men vóru teir sötastu „óskyldigheitir“, sum aldri høvdu droynt um at brotið lógir ella gjort nakað, sum var skeivt.

Sigurssælur spurdi Jóannes Patursson, hvat hesin fundur hevði at tyða, um tað var ættanin hjá monnum at seta eina nýggja landstingskommission móti sær og bóndunum. Tað skuldi hann siga, at um so var, mundi ikki fara at spyrjast betri burtur úr hesa ferð enn hina ferð á sinni. Vildu menn fáa greiðu á hesum máli, kundu teir venda sær til rætta viðkomandi, justitsministerin o. s. fr. o. s. fr. Mótmæli bóndans móti,

at tingið skuldi blanda seg í hansara og bóndanna viðurskipti, harðnaði í hvorjum. Bóndurnir høvdu vunnið! Tað fór at standa fast. Teir høvdu fingið sín rætt. Tað visti seg tess betur, at rættur enn kundi fáast í ríkinum. Hetta mál, segði hann, viðkom ikki tinginum.

Amtmaðurin svaraði á fyrsta sinni bara við at lesa upp telegrammið frá Steincke, ministara (tað stóð í seinasta blaði).

Hetta var beiskt at taka hjá breggjandi »sigursharra«. Men tað var ikki alt. Fram kom tá sum ein bumba:

at teir stórreypandi høvdu hoygt knæ fyri justitsministeranum og biðið um at sleppa undan tiltalu.

Jóannes bóndi Patursson skjýtur seg undir Husted-Andersen og sýtir fyri uttan særligan fund við sínar partamenn at geva viðmæli til, at lögtingið fær aktirnar í málinum.

A. Samuelsen og P. M. Dam bóðu um, at tingið mátti fáa øll skjólini, allar »aktirnar« í málinum.

Amtmaðurin helt fram, at hann feign vildi gera sitt til, at sakarinnar »aktir« vórðu givnar lögtinginum. Men tann nýggja rættargongdarlógin hevði nakrar viðmerkingar um, at teir klagaðu kundu vera við í avgerðini, annaðhvørt »aktirnar« skuldu verða »útleveraðar«.

Jóannes Patursson aftraði seg og helt, at hann fyrst mátti samráðast við sín sakførara, Husted-Andersen og sínar partamenn, áðrenn hann kundi samtykkja i, at tingið fekk um-

talaðu »aktir«.

Poul Niclasen spurdi, um Steinckes avgerð var tikin upp innstilling biðani frá.

Øg nú brestur bumban:

Amtmaðurin upplýsir, at bóndurnir íggjnum sakførara teirra høvdu til fútan avgreitt umsókn til justitsministerin um at sleppa frá tiltalu. Tað, sum fyrilá, var, at bóndurnir beinavegin høvdu biðið um grið, og at justitsministerin uppá teirra erklæring um at verða lóglýðnir íbúðvarar gav teimum grið.

Nú skiltu allir menn, hvi Jóannes Patursson ikki góðviljaður vildi út við »aktunum«.

Jóannes bóndi Patursson roynir at eggja seg upp til berserkargang og løfta sær við at kasta seg yvir Husted-Andersen, hvørs veingir hann líka áðrenn hevði skotið seg inn undir fyri at finna skjól móti „sporhundunum“, ið vóru eftir honum.

Nábleikur og sinnisrørdur tekur tá Jóannes Patursson til orða og roynir at kasta sær og bóndunum við, at teir ikki vistu av hesari náðarumsókn. Og hann royndi at manna seg upp til at niðurlesa og »vorda« tann danska sakførarin, ið var tveittur teimum, og sum hevði gjort hesa devals gerð.

Men henda lótaða berserkargang tók eingin tingmaður ávarligt.

Tá ið so Jóannes Patursson dagin eftir, aftaná at hann hevði mótmælt, at tingið fekkst við hetta mál, aftaná at hann hevði skotið seg inn undir Husted-Andersen, fyri at sleppa frá at geva tinginum »aktirnar«, aftaná at tingið hevði fingið jáltilsi frá amtmanninum um at fáa sakarinnar aktir, so vitt lógin heimilaði tað — tá ið

hann aftaná alt hetta leggur um-sókn inn á ting um, at tingið skal krevja sær fyrilagdar sakarinnar »aktir«, var tað sjálvandi, at tingið visti honum ta dreppandi tognina og lat vera at greiða atkvøðu fyri eini viðgerð, ið bara kundi verið uppá kvamsvís.

Tingið hevði jú sum sagt dagin fyri við mótsøðu, mótmæli, av J. P. viðgjørt málið og viðtikið at biðja um at fáa aktirnar at siggja, og hevði fingið hetta jáltað av amtmanninum.

Enn er Føroya lögting ov gott at spæla apukatt fyri bónda reaktiónina, hitt svartasta aftrahald, ið nakran tíð hevur verið uppi í Føroyum.

Tað er merkjandi fyri tey bæði blóðini: »Dagblaðið« og »Norðlýsið«, ið fagna tilikum »reystmannaleiki«.

BESTA GÓÐGÆTI

--- TERNAN ---

Til limir
Føroya Fiskimannafelags.

Vegna eina merkiliga frálýsing Suðuroya Fiskimannafelags í blóðunum, skal stjórni Føroya Fiskimannafelag loyva sær fylgjandi frágreiðing.

Á felagsfundi F. F.s og S. F. hin 8. Februar 1935 setti núverandi formaður F. F.s fram fylgjandi uppskot til samtyktar millum felagini:

»Felagini stilla sínar limir frítt, so teir kunnu rinda limagjald til hvørt felag, teir vilja.«

Eftir at hetta uppskot hevði verið lagt fram á fundum í Suðuroy, kom fylgjandi telegram-svar frá táverandi formanni Suðuroyar Fiskimannafelags 16. februar 1935:

»Forslagið viðtikið av øllum við teimum treytum, at for-handling finnur stað millum felagini í oktober kvartali 1935 við tilsøgu frá Føroya Fiskimannafelag.«

Sama dag varð frá F. F. sent fylgjandi svar til Suðuroyar Fiskimannafelag: »Vit eru einigir um forslagið. Treytin fyri at for-handling kann finna stað í oktober kvartali 1935 er tann, at alt millumverandi við F. F. í Suðuroy er upplárað og avgjort til 31/12—34.«

Millumverandi, sum talan var um tá, vóru: 1) eftirstødur av limagjaldi til F. F. hjá trimum sóknarformonnum í Suðuroy, 2) roknskapurin fyri Fróðbiar sókn 1934, sum ongatíð kom fram í síni heild. Hesi millum-verandi eru ikki enn upplárað ella avgjort. I staðin fyri at gera skyldu sína í hesum, lýsir Suðuroya Fiskimannafelag nú, at tað tvingar norðanfjarðar fiskimenn inn í sín felagsskap. Hvat siga nú norðanfjarða fiskimenn til hetta?

Vilja teir nú lata seg tvinga av monnum, sum enn ikki hava gjort sína lógliga skyldu móti tí felag, sum teir stóðu innan-fyri í 25 ár.

Stjórni Føroya Fiskimannafelags heldur fast við sína stóðu, sum er tann, at allir menn í Føroyum kunnu vera limir í hvorjum felag, teir vilja; men fáa teir avrokning ella annan heina í einum felag, rinda teir limagjald til tað felagið.

Formaðurin.

Grind og spik

selist til ein hampiligan prís. Avbygdaordrar sendast.

Rudolf Niclasen,

Tveroyri.